

Handläggare
Anna-Lena Persbacke

Tjänsteskrivelse
2024-03-11

Diarienummer
UN-2024/45

Utbildningsnämnden

Tjänsteutlåtande 2024-03-11, Elevhälsa till de fristående skolorna i Knivsta kommun

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden övertar vårdgivaransvaret för elever i fristående skolor i Knivsta kommun
2. Elevhälsan ska utöka antalet tjänster i paritet med presenterade behovet i denna skrivelse.

Sammanfattning av ärendet

Med detta förslag till beslut kan vi erbjuda en likvärdig elevhälsa för alla elever i Knivsta oavsett huvudman. Det innebär att samtliga skolor får likvärdiga förutsättningar att arbeta efter de nya lagkraven om främjande och förebyggande arbete. Vid skolbyten och övergångar mellan fristående verksamheter och kommunala skolor, kommer vi ha bättre förutsättningar för att elever snabbt ges adekvat stöd.

Bakgrund

Margarethaskolan och S:ta Maria skola har erbjudits att ta del av Knivsta kommuns samlade elevhälsa.

Huvudmännen Cedergrenska och Svenska Kyrkan är informerade om förslaget, samt insatta i den ekonomiska modell som avses.

Om de antar erbjudandet innebär det att utbildningsnämnden, Knivsta kommun blir vårdgivare även till dessa verksamheter.

För att kunna erbjuda en likvärdig kvalitet på elevhälsans arbete kommer vi då att behöva anställa psykolog, skolsköterska och kurator, samtliga 100 procent, from 2025.

Vi gör bedömningen att det kommer att behövas mycket stöd under första året för att bistå de fristående ett likvärdigt och systematiskt arbete, där även det främjande och förebyggande arbetet ingår. Utifrån att elevantalet ständigt ökar görs bedömningen att med denna bemanning kommer detta att täcka behovet för alla skolor även för 2026.

Vårdgivaransvaret

Utbildningsnämnden i Knivsta är enligt hälso- och sjukvårdslagen vårdgivare. Det innebär bland annat ett ansvar för ledningssystem anpassade för elevhälsans medicinska del samt ett systematiskt patientsäkerhetsarbete. Vårdgivaren är skyldig att utse en verksamhetsansvarig som har det samlade ledningsansvaret för hälso- och sjukvårdsverksamheten. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har tillsyn över verksamheter inom hälso- och sjukvården, däribland elevhälsans hälso- och sjukvård samt dess personal.

Utöver hälso- och sjukvårdslagen regleras även elevhälsan av 2 kap. 25-28 § skollagen. Elevhälsa ska bland annat finnas för elever i grundskola och gymnasium och omfatta

medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser, vilket innebär tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt tillgång till specialpedagogisk kompetens. Under grundskoletiden ska eleverna erbjudas minst tre enskilda hälsobesök och under gymnasietiden ett hälsobesök.⁴

Elevhälsan i Knivsta kommun arbetar framför allt hälsofrämjande och förebyggande, med medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Varje skola i Knivsta kommun har sitt eget elevhälsoteam, EHT. Alla elever erbjuds ett medicinskt basprogram med hälsosamtal och vaccinationer.

Knivsta kommun har en central elevhälsa som består av verksamhetschef, skolläkare, skolsköterskor, kuratorer och psykologer. Knivsta kommun, utbildningsnämnden är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan. Vårdgivaren ska utse en verksamhetschef. Då verksamhetschefen inte har hälso- och sjukvårdskompetens har verksamhetschefen uppdragit det medicinska ledningsansvaret till en skolsköterska och det psykologiska ledningsansvaret till en skolpsykolog. Utbildningsnämnden som huvudman ansvarar för att det finns medicinska insatser för varje elev i skolan. Det är också huvudmannen som avgör hur mycket personal som ska finnas genom resursfördelning till verksamheten. Resterande ansvar är delegerat till verksamhetschef som bland annat ansvarar för verksamheten och vilken kompetens som behövs. Bedömningen ska göras utifrån de lokala behoven.

Trots delegation bär fortfarande huvudmannen ansvaret som vårdgivare. Huvudmannen måste se till att det regelverk som vårdgivaransvaret vilar på är känt och efterlevs. För att förtydliga rollerna inom elevhälsan har enheten tagit fram uppdragsbeskrivningar för medicinskt ledningsansvarig, psykologiskt ledningsansvarig och verksamhetschef.

Elevhälsan har en betydelsefull funktion att fylla för nämndens verksamheter. Genom att stödja möjligheterna till en god utveckling, både fysiskt, psykiskt och socialt, kan verksamheten främja elevens utveckling mot utbildningens mål. Den som bedriver hälso- och sjukvård är enligt lagens mening vårdgivare, och med det följer vissa skyldigheter. Vårdgivaransvaret riskerar att falla mellan stolarna då kunskapen gällande lagstiftning och ansvar riskerar att hamna i skymundan för den övriga pedagogiska verksamheten.

Elevhälsans organisation och ansvarsfördelning har en tydlig struktur med stödjande uppdragsbeskrivningar. Det samlade ansvaret för den centrala elevhälsan skapar en likvärdighet mellan skolenheter, då kompetensutveckling och kvalitetsarbetet utifrån vårdgivaransvaret hålls samman. Den centrala elevhälsan ger också goda förutsättningar för samverkan och kompetensutbildning för elevhälsans medicinska, psykologiska och psykosociala kompetenser.

Ekonomisk konsekvensanalys

Kostnaden för Knivsta kommuns elevhälsa för kommunala grundskolor är ca 14,1 mkr 2024. Kostnaden per elev för elevhälsa är 5 077 kr 2024. En beräkning har gjorts av vad kostnaden för elevhälsa skulle ha varit 2024 om även fristående grundskolor hade nyttjat kommunens elevhälsa och det skulle då ha inneburit ca 2,4 mkr mer i kostnader för elevhälsa i och med utökning av psykolog, skolsköterska och kurator. Kostnaden för elevhälsa per elev hade då blivit 5 299 kr. Det skulle med andra ord ha inneburit en kostnadsökning per elev med 222 kronor (4,4 %).

Om denna förändring hade gjorts 2024 hade elevpengen 2024 till fristående grundskolor sänkts med 1,6 procent jämfört med 2023, att jämföra med den ökning av elevpengen som i

praktiken gjordes 2024 jämfört med 2023 med 4,9 procent. Att elevpengen hade sänkts vid en modellförändring beror på att de fristående grundskolorna vid ett nyttjade av kommunens elevhälsa får elevhälsan bekostad utanför elevpengen till skillnad mot nuvarande modell där de fristående grundskolorna använder elevpengen för att betala för elevhälsa. För de kommunala grundskolorna skulle en sådan modellförändring 2024 ha gjort att elevpengen hade höjts med i snitt 3,4 procent jämfört med 2023. Detta kan jämföras med den faktiska ökningen av elevpengen som gjordes för de kommunala grundskolorna 2024 med 3,6 procent. Att en modellförändring avseende elevhälsa hade genererat en något lägre pengökning för de kommunala grundskolorna beror på den ökade kostnaden för elevhälsa per elev vid utökning av personalen med en psykolog, skolsköterska och kurator som behövs när även de fristående grundskolorna nyttjar kommunens elevhälsa men som inte till fullo är helt proportionerlig med ökningen i elevantal som elevhälsan serverar men som bedöms nödvändig utifrån större stöd under första året och att elevantalet kommer att öka på sikt.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalysen är gjord enligt checklista.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2024-03-11

Beslutet ska skickas till

Akten

Tapio Liimatainen

Utbildningschef

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Det förväntas bli bättre och mera likvärdigt för alla elever i Knivsta kommun

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

Ja

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.